

Handläggare: Per-Ove Mattsson
Telefon: 08-508 18 148

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2012-12-18

Motion (MP) om fler personliga ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motionen om fler personliga ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige av miljöpartiet föreslås att beslut fattas om att tillgången på personliga ombud förstärks i staden så att det motsvarar behoven. Förvaltningen har enbart en bild av hur det ser ut i Farsta när det gäller behov av personligt ombud. Hur behoven ser ut inom staden för övrigt och om förstärkning behövs, har förvaltningen ingen uppfattning om. Varje stadsdelsförvaltning gör egna behovsbedömningar utifrån rådande omständigheter inom sitt område.

Förvaltningen bedömer att det för närvarande är tillräckligt med ett heltidsanställt personligt ombud för att tillgodose de behov som finns i Farsta. Det finns ett väl utbyggt och välfungerande boendestöd inom socialpsykiatri och ett strukturerat och fungerande samarbete med landstinget, vilket påverkar behovet av personliga ombud. Förvaltningen följer dock verksamheten kontinuerligt för att se om behoven förändras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Bakgrund och remissen i sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige från Stefan Nilsson och Jonas Eklund, båda miljöpartiet, föreslås att kommunfullmäktige förstärker tillgången till personliga ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning och att antalet ombud utökas till minst 20 tjänster. Motionärerna föreslår också att man ska behålla den lokala förankringen till stadsdelsområdena.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 31 december.

Det personliga ombudet arbetar på den funktionsnedsattes uppdrag och kan ge råd och stöd i kontakter med myndigheter och se till att samhällets olika insatser planeras, samordnas och genomförs. Ett personligt ombud kan hjälpa till att identifiera behov av vård och stöd och även företräda sin uppdragsgivare vid behov. Kommunerna som anställer personliga ombud får ett statsbidrag på 300 000 kronor per ombud och år.

Enligt motionen vittnar brukarorganisationer som RSMH (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa) om att de personliga ombuden har en enorm betydelse för många personer. I Stockholm kom verksamheten med personliga ombud igång sent. Kraftiga nedskärningar av antalet ombud har också skett och idag motsvarar antalet bara en fjärdedel av vad som rekommenderas av Socialstyrelsen. Enligt motionen krävs det en kraftig förstärkning av tillgången till personliga ombud om Stockholms stad ska komma i närheten av världsklass när det gäller stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

I motionen framhålls även att det är samhällsekonomiskt lönsamt att satsa på personliga ombud. En helhetssyn och samordning kan förebygga förvärrade sociala och psykiska problem, som är påfrestande såväl för den enskilde som för samhället. Socialstyrelsen har enligt motionärerna beräknat att ombudens arbete ger en kostnadsminskning för samhället som motsvarar 17 gånger insatsen. Ur detta perspektiv framstår nedskärningarna av personliga ombud i Stockholm som mycket kortsiktiga.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen samarbetar sedan augusti 2011 med övriga stadsdelsförvaltningar i söderort när det gäller verksamheten personliga ombud. Det innebär att ett personligt ombud arbetar 40 timmar i veckan med att ge stöd till personer boende

inom Farsta stadsdelsområde. Målgruppen är personer 18 år och äldre med en psykisk funktionsnedsättning som innebär omfattande och långvariga sociala svårigheter, som i sin tur medför stora hinder för en fungerande vardag. Ombudets uppdrag handlar dels om att stötta den enskilde i kontakterna med respektive myndighet och dels om att bidra till att myndigheternas insatser samordnas och anpassas till den enskildes behov. Det personliga ombudet ska dock inte ta över eller utföra arbetsuppgifter som åligger socialsekreterare, boendestödjare, gode män och behandlingsassistenter inom psykiatri.

För förvaltningens del handlar samarbetet med de övriga förvaltningarna i söderort först och främst om att effektivisera kostnader för lokal, administration och utbildningsinsatser samt ge ombuden bra förutsättningar för kollegialt utbyte och stöd. Detta uppnås genom en samlokalisering av ombudens kontor och administration samt samordning och daglig arbetsledning. Lokalen finns i Skarpnäck. Styrning och samordning sker genom att förvaltningarna bildat en gemensam styrgrupp för verksamheten med ansvariga chefer från respektive stadsdelsförvaltning, kompletterat med företrädare för brukarorganisationer och landstingets psykiatri.

Under perioden 1 september 2009 – 31 juli 2011 drevs verksamheten av en entreprenör på uppdrag av 13 stadsdelsnämnder. Förvaltningens uppfattning är att verksamheten med personliga ombud försämrades för Farstas del under denna period, såväl avseende kvalitet som kvantitet. Innan entreprenören tog över driftansvaret 2009 hade Farsta ett personligt ombud som var lokalt förankrad och arbetade heltid. Så var inte fallet när entreprenören drev verksamheten. Detta var också skälet till att förvaltningen meddelade socialförvaltningen att man inte var intresserad av att avtalet med entreprenören förlängdes.

Idag arbetar ett personligt ombud på heltid med att ge stöd till personer med psykiatriska funktionsnedsättningar inom Farstas stadsdelsområde. Vi har alltså genomfört en förstärkning och en tydlig lokal förankring.

Förvaltningen bedömer att det för närvarande är tillräckligt med ett heltidsanställt personligt ombud för att tillgodose de behov som finns i Farsta. Det finns ett väl utbyggt och välfungerande boendestöd inom socialpsykiatri och ett strukturerat och fungerande samarbete med landstinget, vilket påverkar behovet av personliga ombud. Förvaltningen följer dock verksamheten kontinuerligt för att se om behoven förändras.

Förvaltningen har ingen överblick över hur behoven ser ut för övrigt inom staden och kan således inte ha någon uppfattning om en förstärkning av antalet ombud

behöver göras. Varje stadsdelsförvaltning gör, utifrån rådande omständigheter och behov, egna bedömningar av hur behovet av personliga ombud ser ut inom sitt område. Även om staten finansierar en större del av ombudens löner innebär varje ombud ändå en viss kostnad. Denna kostnad måste alltid ställas mot andra behov inom den socialpsykiatriska verksamheten.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motionen om fler personliga ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Bilaga

Motion (MP) om fler personliga ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning